

Luonnos kantaverkon kehittämissuunnitelmasta vuosille 2019 – 2030

Kiitokset mahdollisuudesta lausua kantaverkon kehittämissuunnitelmasta.

Fingrid tekee hyvää ja pitkäjänteistä työtä kantaverkon kehittämiseksi. Suomen kantaverkko ja kantaverkkoyhtiö kestävät vertailun minkä tahansa maan kantaverkon kanssa. Hyvää kannattaa kuitenkin parantaa entisestään ja rakentaa kantaverkosta Suomelle menestystekijä pitkälle tulevaisuuteen.

Kantaverkko on sähkönsiirron valtatiestö mutta samaan aikaan myös sähkömarkkinoiden tori. Jotta markkinaehtoinen yhteiskunta toimii huoltovarmasti, on kantaverkon oltava jatkuvasti hyvässä kunnossa ja mieluummin hiukan aikaansa edellä muutoksen mahdollistajana, kuin jarruna hidastamassa vääjäämätöntä kehitystä kohti yhteiskunnan sähköistymistä.

Sähkömarkkinan vinkkelistä katsottuna, kantaverkko muodostaa todellisen fyysisen markkinapaikan. Sähkömarkkina toimii sitä paremmin mitä suurempi määrä toimijoita on kiinni samassa hintatasossa. Tällöin yksittäisen toimijan osuus yhtenäisestä markkinasta pysyy joka tilanteessa riittävän pienenä ja aito kilpailu toimii, kuten on suunniteltu. Vahva verkko on tekijä, joka mahdollistaa riittävän suuret yhtenäiset hinta-alueet.

Sähköntuotantorakenteet ovat suuressa murroksessa. Uusiutuvien tuotantomuotojen johdosta sähköntuotantotehoa on tullut ja tulee verkkoon lähivuosien aikana erittäin runsaasti. Suuri osa uudesta tuotannosta tulee sijoittumaan Pohjois-Suomen alueelle. Tämä kasvattaa entisestään pohjois-etelä suuntaisen sähkön siirron tarvetta. Kantaverkon kehittämissuunnitelmassa on hienosti reagoitu tähän asiaan.

Sähkömarkkinan kilpailun kannalta Suomikin on monessa tilanteessa liian pieni alue verrattuna suurimpien toimijoiden kokoon ja markkinaosuuteen. Näin ollen valtakunnan rajat ylittävän sähkön siirtotarpeen kasvamiseen tulee varautua. Saamiemme tietojen perusteella Pohjois-Norjassa on erinomaiset tuuliolosuhteet, runsaasti tilaa ja hyvä maaperä tuulivoiman merkittävälle lisärakentamiselle. Jotta ilmaston lämpeneminen saadaan pysähtymään kohtuulliselle tasolle, tarvitaan paljon toimenpiteitä, jolla CO2 vapaata energiaa saadaan hyödynnettyä. Tuulivoiman rakentamiskustannukset tuotettua energiamäärää vasten tarkasteltuna ovat laskeneet ja laskevat edelleen. Näin ollen pohjoisen tuulivoimapotentiaalin hyödyntämiselle on olemassa kasvava taloudellinen intressi.

Tämän johdosta kantaverkon kehittämissuunnitelmassa tulisi hyvien Suomen sisäisten hankkeiden lisäksi varautua myös siihen, että tulevaisuudessa Pohjois-Norjasta sähköä voitaisiin siirtää Suomen verkkoa pitkin pohjoisesta kohti etelää. Suomessa on oleellisesti paremmat olosuhteet uuden sähköverkon rakentamiselle kuin Norjassa. Vaikka osa tästä sähköstä jatkaisikin matkaansa edelleen Suomen läpi kohti Ruotsia tai Viroa, niin silti Suomen sähköverkkoon syötetyllä entistä suuremmalla sähkömäärällä on positiivinen vaikutus Suomen sähkömarkkinan kannalta. Pullonkaulan tuotannon puolella on huoltovarmuuskin parempi olla kuin pullonkaulan takana.

On tärkeää, että pidetään ja kehitetään Suomen sähköverkkoa niin vahvana, että sen ympärille muodostuu Suomelle kilpailuetu edullisen sähköenergian muodossa. Rakennetaan puitteet, joissa sähköntuottajilla on siirtoyhteyksiä riittävästi käytettävissä uuden tuotannon liittämiseksi Suomen sähköverkkoon – tulee sähkö sitten Suomessa sijaitsevista voimalaitoksista tai rajasiirtona. Vahvan ja laajan kantaverkon tulee olla tämän kehityksen mahdollistaja ei hidastaja.

Kantaverkkosähkönsiirron kustannukset ovat sähkökustannuksista pienehkö osuus. Fingridin vuosikertomuksen mukaan kantaverkkotuotot olivat 420 M€. Tämä tarkoittaa keskimäärin noin 5 €/MWh Suomen 80-85 TWh sähkönkulutuksesta laskettuna. Tämä on suhteellisen pieni

kustannuskomponentti sähkön kokonaiskustannuksissa. Esimerkiksi aluehintaeroa Suomen ja systeemihinnan välillä on muodostunut viime vuosina noin 3 €/MWh. Siihen suhteutettuna kantaverkkosähkönsiirrosta muodostuva 5 €/MWh infrakustannus tuntuu pieneltä. Kuitenkin kerätyillä kustannuksilla pystytään kattamaan nykyisen hyvän ja kunnossapidetyn kantaverkon aiheuttamat kustannukset sekä maksamaan kantaverkon omistajille reipas tuotto lainsäädännön sallimissa varsin väljissä kohtuullisen tuoton raameissa. Vaikka verkkoinfraan panostettaisiin nykyistä enemmänkin ja siten kantaverkkosähkönsiirron kustannukset olisivat hiukan nykyistä korkeammat, saisimme Suomessa rahalle hyvää vastinetta parantuneen huoltovarmuuden ja toimivamman sähkömarkkinan myötä.

On tärkeää investoida riittävästi kantaverkkoon, joka kattaa tulevaisuuden tarpeet ja mahdollistaa aidon kilpailun toiminnan sähkömarkkinoilla.

Hämeenlinnassa 9.9.2019

SSAB Europe Oy

Mikko Lepistö

Energiapäällikkö